

FISKIVINNUFÍÐINDI

Rækjuruta úr Kanada

Jústinus Leivsson Eidesgaard


 Skipafelagið Føroyar hevur chartrað »Green Berger« at rokja siglingina millum Kanada, Føroyar og Danmark

1. apríl fer Skipafelagið aftur undir at sigla millum Kanada, Føroyar og Danmark við nýggjum størri skipi. Skipafelagið Føroyar hevur í fleiri ár siglt hesa rutuna, sum fyri og fremst er ætlað til at flyta rækjur úr New Foundlandi til Føroyar og Danmark.

Skipafelag Føroyar hevur nú chartrað eitt munandi størri og skjótari skip til hesa rutu. Tað er frysti-skipið “Green Bergen”, sum er eitt gott og nútímans skip. Skipið er 130 metur langt, tekur 164 TEU og lastar umelið 4000 tons.

oyar og Robert Bay ella Harbour Grace í New Foundlandi. Hvør rundtúrur tekur 18 dagar og ferðin úr New Foundlandi

til Hirtshals verður seks dagar og fimm dagar millum New Foundland og Føroyar.

Nógvur laksur hevur verið fermdur hendan vegin skipafelagið vónar, at føroyingar aftur fara at nýta hesa rutuna til laksaúflutning. Eisini er møguleiki at flyta annan fisk og stykkjagóðs á hesi rutuni.

Skipið hevur stabilisatorar sum gera at vóran verður betri varðveitt, tí skipið rullar mini. “Green Berger” hevur tvey sýðuportur og elevator, sum kann tryggna skjóta lasting og lossing.

Loyvi sum virðisbrævameklarafelag

Kaupthing Føroyar Virðis-brævameklarafelag P/F hevur nú fingið loyvi frá danska figgjar eftirlitinum at reka virksemi sum virðisbrævameklarafelag. Lóg um virðisbrævamekl-

arafeløg kom í gildi í Føroyum tann 28. februar 2001, og sama dag fekk Kaupthing Føroyar, sum fyrsta felag í Føroyum, loyvi frá Figgjareftirlitinum. Loyvið var fingið júst

arefelag P/F, sum er eitt føroyskt felag. Tað eru Føroya Sparikassi og Kaupthing hf. sum eiga Kaupthing Føroyar Virðisbrævameklarafelag P/F.

Netkjak millum Høgna Hoydal og hyggjarar

Í sambandi við at **DR2** sendingin **»Temalørdag«** í dag fer at snúgva seg um **Føroyar og føroysku fullveldisgongdina**, **bjóðar danska sjónvarpsstøðin hyggjarum sínum at seta Høgna Hoydal, varaløgmanni, spurningar viðvíkjandi fullveldis-ætlanini**

TEMALØRDAG
Rúnar Reistrup

Støðan broytt so hvørt

Tað eru teir báðir Frank Esmann, ið er fastur vertur á »Temalørdag«, og føroyski produsarin Herluf Sørensen, sum hava lagt triggjar tímar longu sendingina til rættis.

Tá farið varð undir at arbeiða við sendingini í summar, lá tað í luftini, at ein fólkaatkvøða um fullveldi stóð fyri framman. Hendan byrjar við at sjónvarpsverturin er staddur á einum av boripallunum í aktualitet, tí hon snýr seg

Skráin

Skráin fyrri triggjar tímar langu »Temalørdag« sendingina byrjar við filminum »Tre blink mod vest« hjá Ullu Boje Rasmussen. Síðan kemur ein 50 minuttir lang dokumentarsending um Føroyar í dag, og um hvørjar møguleikar landið hevur at gerast sjálvbjargið.

Hendan byrjar við at sjónvarpsverturin er staddur á einum av boripallunum í Hetlandsrennuni, fáar

fjórðingar frá føroyska økinum, har olufeløg í summari fara at gera royndarboringar eftir olju. Oljan verður gjøgnumgangandi tráðurin hesar 50 minuttirnar.

Síðan hevur Frank Esmann samrøðu í sjónvarpstovuni við Anfinn Kallsberg, løgmann, og Poul Nyrup Rasmussen, forsætisráðharra. Hyggjararnir hava havt møguleika at sett spurningar tað mesta av hesi vikuni. Komandi dagarnar verða svarini hjá Høgna Hoydal kunngjørd á vevsiðuni.

»Temalørdag« endar við at Frank Esmann hevur danska forsætisráðharran í sjónvarpstovuni og eitt seinasta legg verður gjørt til Føroyar, har týkissamfelagið Svínøyn við sínum skjóta internetsambandi út í cyberspace, er evni.

»Temalørdag« verður send í Sjónvarpi Føroya klokkan 19.00, samstundis sum sendingin fer í luftina í Danmark.

Á vevadressuni www.dr.dk/dr2/tema ber til at seta Høgna Hoydal, varaløgmanni, spurningar.

Starvsmannafelagið

stovnað mitt í fakligum stríði stendur at lesa í Dimmalætting leygardagin 24. februar í ár, og at stovningardagurin er 23. februar.

Óluva Húsgarð

Í Havn, 26. febr. 2001

Havi onki skrivligt tilfar at halda meg til viðvíkjandi stovningardegnum, men av tí at eg eri tann einasti, ið livi eftir av okkum, bæði í Starvsmannafelagnum í Føroya Landsstýri, sum skrivaðu undir »Sáttmála millum Føroya Landsstýri og Starvsmannafelagið viðvíkjandi treytum fyri at seta í starv skrivstovufólk og -læringar« dagfestur hin 27. oktober 1961, kenni eg tað sum mína skyldu at geva hesa frágreiðing.

Fyri Føroya Landsstýri skrivaðu P. M. Dam, K. Djurhuus, N. Winther Poulsen og J. Djurhuus var með-undirskrivari.

Fyri Starvsmannafelagið skrivaðu E. Djurhuus, Niclas Andreasen, Esta í Funningsstovu, Óluva Húsgarð og Viggo Planck, undir.

Í § 18 stendur, at sáttmálin hevur gildi frá 1. apríl 1960 at rokna, tó soleiðis, at gjald fyri yvir-tíðararbeiði verður roknað frá 1. apríl 1961, og kann verða uppsagdur av báðum partum við 3 mánaða fyrivarningi, tó í fyrsta lagi 1. apríl 1962.

Er Starvsmannafelagið stovnað 23. februar 1961, so er Meginfelag Starvs- og Tænastumanna eisini stovnað henda dag. Í Føroyum vóru tað bert 40 tæ-nastumenn innan landsum-sitingina.

Tænastumenn landsins, ið settir eru við løgtingslóg, koyrdu okkum starvsfólk út í verkfall allan august mán-að 1960. Starvsfólk land-sins vóru tá lønt eftir »Stat-ens regulativ for kontor-funktionærer«.

Orsøkin til, at tæ-nastu-menn landsins fóru í verk-fall og drógu okkum starvs-fólk við sær, var, at Føroya Løgting hevði biðið danska fólkatíngið rinda 55% av útreiðslunum til læraraløn-ir, iðaðin fyri 50%, so at lærarnir í Føroyum fing-u somu lún sum danskri fólkskúla lærarar.

Sí kopli!

Tænastumenn landsins kravdu líka stóra lønar-hækking, og tá ið hetta ikki varð játtað, fóru teir í verk-fall.

Allar almennar skriv-stovur stóðu stongdar allan august mánað í 1960.

Hin 15. august 1960 skrivaði Føroya Landsstýri soljóðandi bræv til hvønn einstakan starvsmann undirskrivað av P. M. Dam:

»Landsstýrið hevur hósdegagin 18. august

Teir, sum stóðu fyri verk-fallinum, høvdu skrivstovu á Hotel Hafnia, har starvs-fólk kundu venda sær at frætta tíðindi. Tá ið eg hevði fingið frammanfyrir-standandi skriv frá lands-stýrinum, fór eg á Hotel Hafnia at spyrja, um eg skuldi fara til arbeiðis hósdegagin hin 18. august. Svárið var: ÓMØGULIGA!

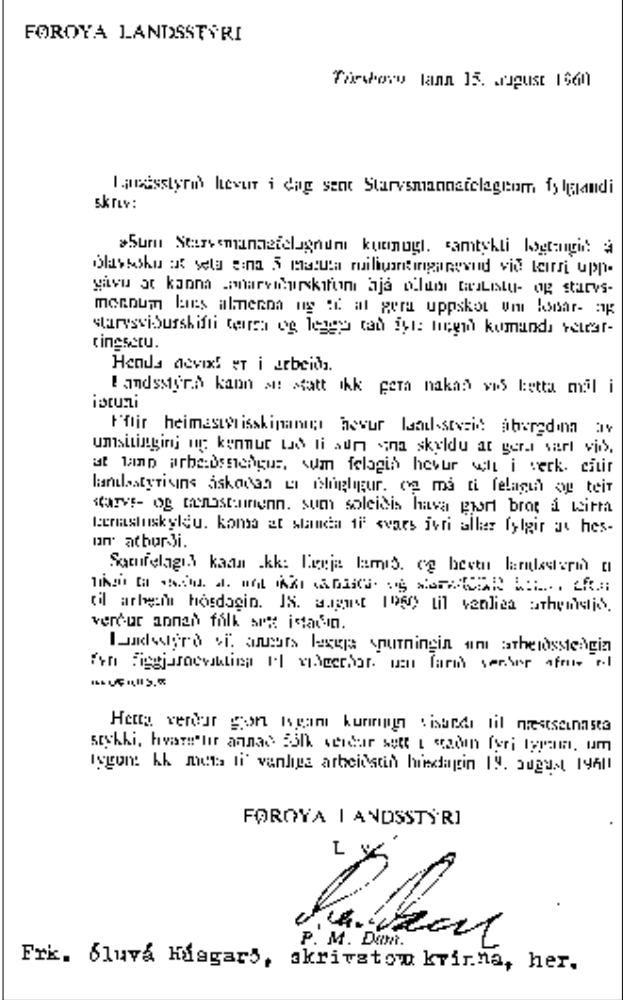
Verkfallið endaði við, at semja varð um at hækka allar grundlønir við 10% og at seta niður nevnd at gera uppskott til løgtingslóg um tæ-nastumenn landsins.

Henda løgtingslóg varð samtykt á vári 1961 og varð kunngjørt gjøgnum nógvar stigum segði tann nýgjörda samgongan: ”Fyrsti partur av hesum stigi varð tikin 30. apríl 1998. Tá gav Føroya fólk teimum flokkum meirluta, sum hava føroyskt sjálvræði sum politiska stevnu. Seinni var so eitt samgonguskjal undirskrivað, har triggir flokkar bundu seg til at fremja fólksins vilja á hesum øki.”

Tað hevði verið ólíka betri fyri landið og hevði spart okkum fyri hetta trý ára interregnum, sum vit í roynd og veru hava verið ígjøgnum, um teir triggir flokkarnir í síni meting og

Sosialurin

VIÐMERKINGAR



øll verið í Danmark og fingið okkum fakliga útbúgving – Niclas Andreasen komin upp undir land við hægri lesnaði, men noyddist at gevast av peninganeyð. Vit vistu, eftir hvørjum reglum fakliga útbúgvín fólk starvadað. Hetta vóru krøvini – 7 1/2 tíma um dagin á einari almennari skrivstovu, undir hørdum arbeiðstrýsti – skrivstovu sum ikki hevði fingið góðkenning frá Arbeiðseftirlitinum, um tað hevði verið til, tað VÍD ONGARI MATSTOVU!!

Vit 4 – Niclas Andreasen, Esta í Funningsstovu, Viggo Planck og eg, høvdu

Longu í 1971 fingtu tæ-nastumenn landsins nýggja tæ-nastumannalóg. Atli P. Dam var tá lögmaður, og heimastýrisflokkurin mánnaðu eisini tá Føroya Landsstýri.

Tá ið lógtingið var slitið á vári 1971, hevði tað hækkað lønirnar hjá lög-tingsmonnum, landsstýris-monnum og tæ-nastumonn-um, men setti starvsfólkini eftir. Starvsmannafelagið boðaði frá verkfalli, og allar almennar skrivstovur stóðu stongdar í august 1971. Men nú fingtu starvs-fólkini ikki løn, meðan tey fóru í verkfalli. Tey, sum vóru ringast fyri, kundu

venda sær til Starvsmanna-felagið og fáa peningaliga hjálp. Eftir at hava sitið í almennum starvi í 20 ár og í 11 ár við ongum fram-flutningi, fekk eg hetta árið bert 11 mánaðarlønir.

Men nú kom stóra figgj-arliga skræðlið í almennum lønarútreiðslum. Starvs-mannafelagið, ið hevði havt 4 lønarflokkar, fekk nú sátt-mála við Føroya Landsstýri um 40 lønarflokkar. Men ikki vóru tað tey, um høvdu longesta starvsaldurin, ið vóru lyft upp í hægri lønar-flokk eins og síðvenja er innan almenna umsiting í øllum okkara grannalond-um. Fólk vórðu tilvildarliga sett í teir ymisku lønar-flokkarnar – hvørki eftir fakligari útbúgving ella starvsárum – men eftir hvussu tey stóðu í eygnum á stovnsleiðarum, sum ikki høvdu sæð eitt alment skrivaraborð, fyrr enn teir vórðu settir sum skriv-stovustjórar.

Starvsfólk innan før-øyska umsiting vórðu ikki tvingað at vera limir í Starvsmannafelagnum, fyrr enn eftir verkfallið í 1971. Starvsmannafelagið var so framlígt, at tað gjørdi av-talu við Føroya gjaldstovu um at taka fyri limagjaldið, áðrenn lønin var útgoldin. Tað eg veit, vóru vit bert 3 limir, sum nokaðu felag-num at fara inn á lønar-kontoina.

Nú Starvsmannafelagið hevur 1700 limir, er tað blivið ein maktfaktorur í Føroyum, og tað var ikki hetta, felagið varð stovnað til. Men hetta er prógv um, hvussu tað almenna í Føroyum hevur broytt seg út á alt samfelagið.

VøruNavn	kg	VøruNavn	kg
BROSMA 0	95	REYÐSPRØKA 0	99
BROSMA 3&4	32	SIL	644
HÝSA 1	334	SKRUBBA	60
HÝSA 2	1.496	STEINBITUR	104
HÝSA 3	3.376	TOSKAROGN	1.917
HÝSA 4	140	TOSKUR 1	329
HAVTASKA 0	6	TOSKUR 2	3.648
HÁVUR	3	TOSKUR 3	16.671
HVASSKVOYSA	9	TOSKUR 4	14.412
HVÍTINGUR 0	4	TOSKUR 5	3.793
KALVI 4	3	TUNGA 0	707
LIVUR	49	UPSI 0	43
LONGA 0	42	UPSI 2	31
LONGA 4&5	49	UPSI 4	82



tað livandi lívið vil sum

niðurstøðu av valinum eisini høvdu tikið við ta søguligu dimensiónina. Hon hevði sagt teimum, at hóast almikið hevði kunnað havt verið óðrvisi í viður-skiftunum millum Dan-mark og Føroyar upp gjøg-num tíðirnar, so eru bondini og lagnufelags-skapurin, sum hevur bund-ið okkum saman, so sterk og so fjøltáttað, at tey ikki kunnu verða kett og slitin við brestin. Søgan hevði eisini kunnað sagt, at í einum so stórum máli sum at slíta 600 ára samband millum tvey lond, er ikki nóg mikið, at 51 av hvørj-

um hundrað atkvøða fyri. Tá er ein helvt, sum er ímóti, og í hesum føri er valla rætt at skjóta seg undir, at talan er um demokratiska avgerð. Tá ið 98 % av fólkinum heldur tað vera rætt at fáa loysing, soleiðis sum tað var í Íslandi á sinni, tá hugsi eg, at sambandsfólk høvdu latið sær lynda og høvdu gingið undir úrslitið sum eina demokratiskt rættvísa